

OKULDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TÖRENLERİN SİSTEMSEL ANALİZİ VE TASARIMI: YASAL BELGELER TEMELLİ BİR İNCELEME

Prof. Dr. Erdal TOPRAKÇI ¹, Miray ÖZER ²

¹ Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, erdal.toprakci@ege.edu.tr – ORCID
<https://orcid.org/0000-0001-9552-9094>

² Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, mirayozet23@outlook.com – ORCID
<https://orcid.org/0000-0001-5626-6711>

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de eğitim kurumlarında gerçekleştirilen okul törenlerinin mevcut durumunu sistem kuramı perspektifinden inceleyerek, törenlerin eğitim sistemindeki işleyişine dair kapsamlı bir analiz sunmaktadır. Araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış dört temel yasal belge esas alınarak, törenlerin girdi, işlem, çıktı, dönüt/denetim ve çevre bileşenleri üzerinden sistematik bir değerlendirmesi yapılmıştır. Mevcut uygulamalarda sistemsal bütünlüğün yetersiz olduğu, pedagojik amaçların net biçimde belirlenmediği, katılımcılık ve etkinlik düzeyinin sınırlı kaldığı, değerlendirme ve geribildirim süreçlerinin eksik olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca, çevresel paydaşlarla kurumsal iş birliği ve entegrasyon eksikliklerinin törensel yapıların sürdürülebilirliğini ve etkinliğini olumsuz etkilediği saptanmıştır. Çalışmanın amacı, eğitimde tören uygulamalarının sadece biçimsel ve sembolik işlevler yerine, öğrenci gelişimini destekleyen, demokratik ve katılımcı bir süreç olarak yeniden yapılandırılmasına katkı sağlamaktır. Bu bağlamda, çağdaş eğitim yaklaşımları ve sistem teorisinin ilkeleri doğrultusunda törenlerin bütüncül bir sistem olarak tasarlanması ve uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Araştırma, törenlerin pedagojik hedeflerle uyumlu, yerel bağlamda esnek ama merkezi düzeyde standartlaştırılmış bir çerçeve içinde organize edilmesini; öğrenci, öğretmen, veli ve diğer paydaşların aktif katılımını teşvik eden mekanizmaların kurulmasını; ayrıca sistematik değerlendirme ve sürekli iyileştirme süreçlerinin hayata geçirilmesini önermektedir. Sonuç olarak, çalışma Türkiye’deki okul törenlerinin eğitim sistemindeki yerinin güçlendirilmesi için yapısal ve işlevsel dönüşümlere ihtiyaç olduğunu ortaya koymakta, törenlerin demokratik, öğrenme odaklı ve katılımcı bir yapıya dönüştürülmesi için politika yapıcılar, eğitim yöneticileri ve uygulayıcılar için rehber niteliğinde öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Törenler, sistem analizi, eğitim yönetimi, sistem yaklaşımı, bayrak töreni, geçit töreni.

Atıf

Toprakçı, E. ve Özer, M. (2025). Okulda gerçekleştirilen törenlerin sistemsal analizi ve tasarımı: Yasal belgeler temelli bir inceleme, Abant 5th International Conference on Current Academic Studies July 18 - 20, 2025 - Bolu Conference Book ISBN: 978-625-5694-00-3, ss. 536-559, Bildiri Kitabı:
https://www.abantkongresi.org/_files/ugd/797a84_f3a9e52f61744904949f5ed6d7640478.pdf
Bizim Bildiri: <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2025/09/toprakci-ozet2025.pdf>

1. GİRİŞ

Törenler, okul yaşamında yer alan ve belirli bir düzene göre organize edilen, genellikle sembolik anlamlar taşıyan sosyal etkinliklerdir (Turner, 1969). Eğitim bağlamında ise bu etkinlikler; öğrencilerde yurttaşlık, aidiyet ve ortak kimlik bilincini pekiştiren, sosyal birlikteliği teşvik eden ve okul kültürünü görünür kılan uygulamalardır (Yüksel, 2014). Aynı zamanda törensel uygulamalar, eğitim kurumlarının ideolojik ve değer temelli yönlerini temsil etme işlevi de görür. Özellikle öğrencilere ortak bir ulusal hafıza, topluluk bilinci ve sosyal sorumluluk duygusu kazandırma yönüyle bu uygulamalar, eğitimin toplumsallaştırıcı işleviyle doğrudan ilişkilidir. Okullarda gerçekleştirilen törenler, millî bayramları da kapsayan belirli gün ve haftalarda gerçekleştirilen planlı faaliyetleri içermektedir. Bu faaliyetler arasında bayrak törenleri, millî ve resmî bayram kutlamaları, geçit törenleri, çelenk sunumları, saygı duruşu ve İstiklal Marşı okuma gibi ritüellerin yanı sıra, öğrenci performanslarına (şiir, müzik, tiyatro, halk oyunları vb.) dayalı gösteriler de yer almaktadır. Söz konusu törenler, hem resmî hem pedagojik bir bağlamda işlev görmektedir; öğrencilerde kolektif hareket etme, disiplin, sorumluluk ve liderlik gibi sosyal becerilerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle bakıldığında, törenler yalnızca belirli tarihlerin hatırlanmasına yönelik biçimsel etkinlikler değil; eğitimin genel amaçlarına, özellikle de değerler eğitimi ve vatandaşlık bilinci geliştirme hedeflerine hizmet eden stratejik araçlardır. Ancak törensel uygulamaların etkili ve sürdürülebilir olabilmesi, yalnızca içeriklerine değil; aynı zamanda bu uygulamaların ne ölçüde bütüncül bir yapının parçası olarak işlediğine de bağlıdır.

Törenler, yasal ve yönetsel belgelerde açık biçimde tanımlanmıştır. Türkiye’de okul temelli törensel faaliyetler; *Milli Eğitim Bakanlığı Bayrak Törenleri Yönergesi (2020)*, *Ulusal ve Resmi Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği (2012)*, *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okulların Geçit Töreni Yönergesi (2009)*, *Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği (2019)* gibi çeşitli yasal düzenlemelerle çerçevelendirilmiştir. Bu düzenlemeler, törenlerin içeriğini, kimler tarafından organize edileceğini, katılım biçimlerini ve tören alanlarının kullanımını ayrıntılı biçimde belirlemektedir. Ancak uygulamada, okulun fizikî olanakları, hava koşulları, okul yönetiminin yaklaşımı, öğretmen ve öğrenci profili, velilerin katılımı, yerel politik iklim ya da olağanüstü durumlar gibi çok sayıda değişken bu uygulamaların biçim ve sıklığını etkilemektedir. Dolayısıyla törenler, eğitim ortamlarında düzenlenen çeşitli faaliyetlerin yalnızca bir parçası değil; okulun işleyişine entegre edilmiş bütüncül bir sürecin göstergesi olarak da değerlendirilebilir. Planlamadan uygulamaya, değerlendirmeden katılımcıların rollerine kadar pek çok yönüyle bu etkinlikler, eğitim kurumlarının örgütsel yapısı ve işleyiş mantığı hakkında ipuçları sunar. Bu nedenle, törenlerin yalnızca sembolik boyutuyla değil; aynı zamanda işlevsellik, yapılandırılmışlık ve süreklilik gibi sistemsel ölçütler doğrultusunda da analiz edilmesi gerekmektedir.

Çeşitli ölçütlerden oluşmasının yanında törenler, okulun fiziksel ve sosyokültürel ortamıyla doğrudan ilişki içinde olan, çoklu aktörler tarafından yürütülen ve belirli bir örgütsel yapıya dayanan işlevsel süreçlerdir. Bu yönüyle, okul yaşamındaki diğer uygulamalarla birlikte değerlendirildiğinde, törenlerin yalnızca münferit birer etkinlik değil, eğitim kurumunun bütünsel işleyişinde belirleyici rol oynayan yapılar olduğu görülmektedir. Nitekim okullarda yürütülen temizlikten yazışmalara, mezuniyet organizasyonlarından pansiyon faaliyetlerine

kadar her bir faaliyet, aslında ortak bir amaca hizmet eden parçalar bütünü'nün içinde yer almaktadır. Törenler de bu bütünü'nün önemli bileşenlerinden biridir. Tam bu noktada, eğitim kurumlarında yürütülen tüm bu faaliyetlerin birbirleriyle nasıl ilişkilendiğini, hangi ilkeler doğrultusunda şekillendiğini ve kurumun bütüncül yapısına nasıl katkı sunduğunu anlamak için **sistem yaklaşımı** devreye girmektedir. Çünkü herhangi bir okul uygulamasının ne ölçüde planlı, işlevsel ve sürdürülebilir olduğu, onun sistemsel bir yapıya dâhil olup olmamasıyla yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, törensel etkinliklerin de belirli girdilerle başlayıp süreçler aracılığıyla yürütüldüğü, çıktılar ürettiği ve dönütler doğrultusunda yeniden yapılandığı göz önünde bulundurulmalıdır. Tüm bu bileşenlerin birbirini tamamlayan bir bütün içinde işleyip işlemediği, törensel uygulamaların bir sistem olarak değerlendirilebilmesini mümkün kılar.

Sistem, genel olarak aralarında anlamlı ilişkiler barındıran parçalar bütünü olarak tanımlanabilir. Bu yaklaşım, bir bütünü'nün sadece parçalarının toplamı olmadığını; bu parçalar arasındaki karşılıklı ilişkilerin ve etkileşimlerin yarattığı dinamik bir yapıyı ifade eder. Sistem yaklaşımı, parçaların birbirinden bağımsız değil, karşılıklı bağımlı biçimde işleyişte bulunduğu fikrini temel alır. Bu yönüyle, bir yapının verimli ve sürdürülebilir şekilde çalışabilmesi, sadece parçaların varlığıyla değil, bu parçalar arasındaki ilişki biçimiyle mümkün olmaktadır. Sistem kuramı (general systems theory), ilk kez biyolog Ludwig von Bertalanffy tarafından geliştirilmiş, sonrasında başta sosyal bilimler ve örgüt kuramları olmak üzere birçok disiplinde kullanılmaya başlanmıştır (Bertalanffy, 1968; 1969). Kuram, bir organizmanın ya da örgütün sadece iç dinamikleriyle değil, aynı zamanda çevresiyle kurduğu ilişkiler temelinde değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Bu bağlamda sistem, statik değil, sürekli çevresiyle bilgi, enerji ve materyal alışverişinde bulunan bir yapıdır. Sistem kuramının bu çevreyle etkileşime açıklığı vurgulayan yönü, özellikle eğitim örgütleri gibi karmaşık ve çok aktörlü yapılarda oldukça işlevseldir (Katz ve Kahn, 1978; Bursalıoğlu, 2002).

Sistemler genel olarak açık ve kapalı olmak üzere iki ana kategoride incelenir. Kapalı sistemler, dış çevreyle sınırlı veya hiç etkileşim kurmayan, durağan yapılar; açık sistemler çevreleriyle sürekli olarak bilgi, enerji ve malzeme alışverişinde bulunan, değişime açık, dinamik yapılardır (Kast ve Rosenzweig, 1972). Eğitim örgütleri de bu bağlamda doğaları gereği açık sistemlerdir. Çünkü toplumsal ihtiyaçlara yanıt üretir, bireylerin gelişimine katkı sunar ve toplumsal değişimlerden doğrudan etkilenirler. Bu noktada eğitimin işlevi, toplumun sürekliliğini sağlamak üzere belirli hedeflere yönelmiş planlı bir faaliyet bütünü olarak şekillenir. Toplumun eğitimden beklediği işlev, yerelde okul ve ilçe millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla somutlaşır. Okullar, yalnızca öğretim yapılan mekânlar değil; aynı zamanda yönetsel, kültürel ve sosyal işlevleriyle çok katmanlı birer örgütsel yapıdır. Bu yapı içinde yer alan her bir faaliyet –örneğin törenler– bir sistem bileşeni gibi işler ve bütünü'le olan ilişkisi üzerinden anlam kazanır. Eğitimin genel amacına hizmet eden fakat kendi içinde farklı hedefleri olan törenler, okul içindeki diğer faaliyetlerle birlikte bir yapbozun parçaları gibi değerlendirilmelidir. Bu nedenle, törenlerin yalnızca yasal veya sembolik yönleriyle değil, sistem bütünlüğü içindeki işlevsellikleriyle de ele alınması gerekmektedir.

Türkiye'de eğitim hizmetleri, üniter devlet yapısının doğal bir uzantısı olarak merkeziyetçi bir anlayışla Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yürütülmektedir. Bu örgütlenme, merkezden başlayarak il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla okullara kadar uzanan çok katmanlı ve hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Bakanlık düzeyinde belirlenen

eğitim politikaları ve uygulama esasları, taşra teşkilatları tarafından yürütülmekte; bu durum okul düzeyindeki karar alanlarını daraltmakta, uygulamaların büyük ölçüde merkezden gelen yönergelerle şekillenmesine yol açmaktadır (Çamur ve Aydın, 2019; Köksal, 1999). Eğitim faaliyetlerinin organizasyonu, bu bağlamda oldukça yapılandırılmış bir çerçevede gerçekleşmekte; okullar ise çoğu zaman merkezi planlamanın yerel uygulama birimleri gibi işlemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki bu yapılanma, teknik anlamda örgütsel bir sistem kurmaktadır. Ancak burada dikkat çekilmesi gereken önemli bir ayrım vardır: Her örgütlü yapı sistemsel özellikler göstermemektedir. Yani bir yapının hiyerarşik olarak organize edilmesi, onun sistemli ve işlevsel bir işleyişe sahip olduğunu garanti etmez. “Türk eğitim sistemi” ifadesi, çoğunlukla kurumsal bir organizasyonu tanımlarken; uygulamada sistemli bir işleyişin tüm bileşenlerinin eşgüdüm içinde çalıştığı söylenememektedir (Bursalıoğlu, 2002; Balcı, 2022). Özellikle görev tanımlarındaki belirsizlikler, kaynakların adil ve işlevsel biçimde dağıtılamaması, uygulamada bölgesel ve okul temelli farklılıkların artması gibi yapısal sorunlar, sistem bütünlüğünü zedeleyen unsurlar arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda değerlendirildiğinde, okul temelli faaliyetlerin ne ölçüde sistemsel bütünlük gösterdiği önemli bir sorgulama alanı oluşturmaktadır. Törenler, bu faaliyetler içinde özellikle dikkat çeken ve farklı açılardan incelenmeye açık bir yapıdır. Okullarda gerçekleştirilen törenler; belirli takvimler, programlar, yönergeler ve resmi yazışmalar aracılığıyla düzenlenmekte olup, teknik olarak örgütlü bir süreç içinde yer almaktadır. Ancak bu örgütlülük, törenlerin sistem bileşenlerine (girdi, süreç, çıktı, dönüt) uygun olarak işlediği anlamına gelmemektedir.

Törenler, hukuki olarak yukarıda da belirtildiği üzere çeşitli yasal belgelerle tanımlanmış ve çerçevelendirilmiştir. Bu belgelerde, törenlerin amacı, kim tarafından yürütüleceği, süresi, katılımcı yapısı ve içerik türü ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Ancak törenlerin işleyişi okuldan okula değişiklik gösterebilmekte; bu da merkezi yapı ile yerel uygulama arasındaki uyum sorunlarını gözler önüne sermektedir. Törenlerin okul sistemi içindeki konumu, yalnızca bir görev dağılımı sorunu değil, aynı zamanda işlevsellik ve sürdürülebilirlik açısından da sistem yaklaşımıyla analiz edilmesini gerekli kılmaktadır. Törenlerin planlanma biçimi, öğretmen ve öğrenci katılımı, velilerin sürece dâhil edilip edilmemesi, çevresel koşullara uyum yeteneği gibi etkenler, bu uygulamaların bir sistem bileşeni olarak işlevini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, törensel uygulamaların bir sistemin parçası olup olmadığını değerlendirebilmek için yalnızca yasal belgeler değil; uygulamada ortaya çıkan bütüncül yapının, işleyiş biçiminin ve aktörler arası etkileşimin dikkatle analiz edilmesi gerekmektedir.

Eğitim literatüründe törenler, öğrencilerin sosyalleşme süreçlerinde önemli roller üstlenen sembolik uygulamalar olarak değerlendirilmiştir. Bu tür etkinliklerin, bireylerde yurttaşlık bilincinin gelişimine, ulusal kimlik inşasına ve aidiyet duygusunun pekişmesine katkı sunduğu; aynı zamanda sorumluluk bilinci, toplumsal değerlerle uyum ve ortak hafıza gibi sosyal-psikolojik kazanımlara aracılık ettiği ifade edilmektedir. Özellikle bayrak törenleri ve millî gün kutlamaları gibi ritüellerin, bireylerin ortak değerler etrafında bütünleşmesini sağlayan pedagojik bir araç olarak kullanılması, bu uygulamalara atfedilen kültürel işlevselliği ön plana çıkarmaktadır (Eliade, 1959; Durkheim, 1995; Driessen, 2001). Eğitim sisteminin toplumsallaştırıcı rolü bağlamında, bu tür törenlerin genç kuşaklara kolektif kimlik ve

toplumsal sorumluluk duygusu kazandırmada araçsallaştırıldığı görülmektedir (Alexander, 2004). Bununla birlikte, Türkiye’de okul törenlerine ilişkin literatürde öne çıkan üç temel çalışma bulunmaktadır. Küçük (2002), okul yaşamında yer alan törenlerin işlevlerini, eğitsel ve toplumsal yönleriyle ele alarak bu uygulamaların okul kültürünün parçası olduğunu vurgulamıştır. Şahin (2013) ise törenleri okul kültürünün bir ögesi olarak değerlendirmiş, öğretmen ve öğrencilerin bu etkinliklere yönelik algılarını nitel yöntemle analiz etmiştir. Asar ve Arifoğlu (2018) ise bayrak törenlerinde okul müdürlerinin yaptığı konuşmaları söylem analizi yöntemiyle incelemiş; bu söylemlerin değer aktarımı ve kurumsal temsil açısından taşıdığı ideolojik ve pedagojik anlamları ortaya koymuştur.

Son yıllarda, eğitim örgütlerinin sistem kuramı çerçevesinde analiz edildiği bazı çalışmalar literatürde yer almaya başlamıştır. Örneğin Toprakçı ve Karabulut (2024), okul örgüt şemasını sistem bileşenleri üzerinden incelemiş; Toprakçı ve Keskin (2024), il millî eğitim müdürlüklerinin teşkilat yapısını sistemsel yapı açısından değerlendirmiştir. Ayrıca Toprakçı ve Atalay (2024), Millî Eğitim Bakanlığı’nın merkez teşkilat yapısını sistem kuramı bağlamında analiz ederek örgütsel işleyişin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymuştur. Bu çalışmalar, eğitim sisteminin çeşitli kademelerindeki yapıların sistemsel nitelikleri üzerine önemli katkılar sunmaktadır. Ancak bu kapsamlı kuramsal çerçevelere rağmen, okul içi törensel etkinliklerin sistemsel düzlemde ele alındığı, girdilerden çıktılara uzanan bütünsel bir analiz çerçevesine yer veren herhangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Törenlerin, okulun diğer alt sistemleri (örneğin öğrenci işleri, rehberlik, veli katılımı, disiplin sistemi vb.) ile ilişkisi temelinde analiz edildiği sistematik bir modelleme eksiktir. Bu durum, törenlerin yalnızca biçimsel veya zorunlu uygulamalar olarak algılanmasına neden olmakta; sistem içindeki işlevsel konumlarını görünmez kılmaktadır.

Bu nedenle bu çalışma, söz konusu kuramsal ve uygulamalı boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Törensel uygulamaların sistem yaklaşımı çerçevesinde yapılandırılıp yapılandırılmadığını, sistem bileşenleri üzerinden değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini ortaya koymak hedeflenmektedir. Böylece bu uygulamaların yalnızca sembolik değil, aynı zamanda örgütsel anlamda işlevsel ve sürdürülebilir birer yapı olup olmadıkları açıklığa kavuşturulacaktır. Bu doğrultuda araştırmanın temel amacı, okul ortamlarında gerçekleştirilen törensel uygulamaların sistem kuramı çerçevesinde değerlendirilmesidir. Bu kapsamda; törenlerin planlanma süreci, yürütülme biçimi, katılımcı yapısı, yönetsel karar alma mekanizmaları ve çevresel etkileşimleri analiz edilerek, sistem yaklaşımında yer alan girdi, süreç, çıktı ve dönüt bileşenleri açısından ne ölçüde bir bütünlük arz ettiği ortaya konacaktır.

Araştırmanın önemi, törensel etkinliklerin eğitim sistemindeki konumuna dair mevcut yaklaşımları aşarak, bu uygulamaları bir sistemin parçası olarak bütüncül biçimde ele almasıdır. Literatürde genellikle ideolojik ya da pedagojik işlevleriyle değerlendirilen törenlerin, sistem kuramı ekseninde yapısal düzeyde nasıl organize edildiği bugüne dek derinlemesine incelenmemiştir. Bu çalışma, törenlerin sistemsel analizini yaparak hem kuramsal bir katkı sağlamayı hem de okul yöneticileri için uygulama düzeyinde işlevsel öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, araştırmanın temel problemi “Okullarda gerçekleştirilen törenler, sistem kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde sistem özelliği göstermekte midir?” şeklinde ifade edilebilir.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, Türkiye’deki okul törenlerinin sistemsal işleyişinin değerlendirilerek, sistem kuramı temelinde yeni bir yapı önerisi geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, araştırmanın veri toplama yöntemi olarak yasal belgeler temelinde doküman incelemesi tercih edilmiştir. Doküman incelemesi, önceden yayımlanmış yasal metinler, yönetmelikler, yönergeler, resmi yazışmalar ve akademik yayınların sistematik şekilde analiz edilmesi yoluyla gerçekleştirilen bir veri toplama tekniğidir (Bowen, 2009). Çalışmada, özellikle Milli Eğitim Bakanlığı’nın okul törenlerine ilişkin mevzuat düzenlemeleri ile tören uygulamalarını konu alan akademik literatür detaylı biçimde incelenmiştir.

Araştırmada kullanılan temel yasal dokümanlar, Milli Eğitim Bakanlığı Bayrak Törenleri Yönergesi (2020), Ulusal ve Resmi Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği (2012), Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okulların Geçit Töreni Yönergesi (2009) ve Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği (2019) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, tören uygulamalarına ilişkin daha kapsamlı bir sistem analizi yapmak amacıyla, ilgili diğer mevzuat metinleri, genelgeler, tebliğler ve resmi yazışmalar da analiz sürecine dâhil edilmiştir.

Belge seçimi, amaçlı örnekleme yöntemiyle yapılmış olup, incelenen dokümanlar eğitim kurumlarındaki törensel yapıların yasal dayanaklarını içermektedir. Elde edilen veriler, sistem kuramının temel bileşenleri doğrultusunda beş ana kategoride sınıflandırılarak analiz edilmiştir: girdi (idari kadro, öğretmenler, öğrenciler, fiziksel mekân, bütçe vb. kaynaklar), süreç (planlama, rol dağılımı, uygulama organizasyonu), çıktı (duyuşsal kazanımlar, toplumsal aidiyet, okul kültürü gibi pedagojik etkiler), dönüt (öğrenci, veli, öğretmen geri bildirimleri ve idari değerlendirme süreçleri) ve çevre (belediye, sivil toplum kuruluşları, medya, kültürel yapılar, veliler ve politik yapılar gibi sistem dışı aktörler).

Analiz süreci, Toprakçı’nın (2025) Türk Eğitim Sisteminin Analizi dersi notları kapsamında belirlenen beş aşamalı sistem analizi yaklaşımı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, her bileşen için mevcut uygulamalar ve sorunlar [örneğin törenlerin yalnızca şekilsel olarak gerçekleştirilmesi, öğrenci katılımının pasif kalması], ilgili yasal temel [örneğin Bayrak Töreni Yönergesi, Ulusal ve Resmî Bayramlar Yönetmeliği, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği], bileşenler arası iç-dış ilişkisel davranışlar [örneğin girdinin (yetersiz fiziksel altyapı ve sembolik idari yapı) işlemi (törenlerin planlanması ve katılımıcılığı) etkilemesi; çıktının (öğrenci kazanımları) dönüt sürecini (değerlendirme ve yeniden yapılandırma) dönüştürememesi] ortaya konmuş, ayrıca her bileşen bazında tasarım/öneriler [örneğin öğrenci katılımının içerik üretimi yoluyla artırılması; veli, STK ve yerel yönetim iş birliğinin kurumsallaştırılması] geliştirilmiştir.

Bu yöntem, törenlerin sadece uygulama düzeyinde değil; aynı zamanda sistemsal bütünlük, işlevsel etkileşim ve çevresel duyarlılık açısından da bütüncül biçimde değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Araştırmanın güvenilirliği için kullanılan belgeler resmi kaynaklardan temin edilmiş, analiz süreci açıklık ve denetlenebilirlik esaslarına göre yürütülmüştür. Elde edilen bulgular, betimleyici ve eleştirel yaklaşımlar eşliğinde sistematik biçimde yorumlanmıştır.

3. SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRME

3.1. Girdi Bileşenine İlişkin Sonuçlar

Sistem kuramı çerçevesinde bir yapının işleyebilmesi için girdilere ihtiyaç duyduğu kabul edilir. Bir sistemin hedeflerine ulaşabilmesi için dış çevresinden aldığı her türlü kaynak, malzeme, bilgi, insan gücü ve enerji "girdi" olarak adlandırılır. Girdiler, sistemin başlangıç noktası olup sürecin etkinliğini doğrudan etkiler (Aydın, 2014). Törensel uygulamalarda, girdi bileşeni, törenlerin gerçekleşmesini mümkün kılan yapısal unsurların ilk halkasını oluşturmaktadır. Bu girdiler Çizelge 1.'de görüldüğü üzere, sistemin dış çevresinden aldığı insan kaynağı, fiziksel donanım, yasal belge ve içerik gibi unsurlardan oluşur.

Çizelge 1. Törenlerin sistemliliğine dair girdi ögesinin incelenmesi

BİLEŞEN GİRDİ	MEVCUT SORUN	YASAL TEMEL	İÇ VE DIŞ ETKİLEŞİM	TASARIM
İnsan Kaynakları (İdari Kadro, Öğretmenler, Öğrenciler, Veliler, Misafirler)	Sosyal Etkinlikler Kurulu çoğu okulda sembolik düzeyde işlemektedir. Tören planlaması kurul aracılığıyla görülse de son söz her zaman okul müdürünün inisiyatifine bırakılmaktadır. Ancak okul müdürünün de törensel sorumlulukları yasal belgelerde açıkça belirlenmemiştir. Öğretmenlerin görev tanımları yasal belgelerde belirsizdir. Sosyal Etkinlikler Kurulu'na dahil olacak öğrencilerin tekrar tekrar aynı öğrencilerden seçilip seçilmediği ya da öğrenci yararına bir eşitlik gözetilip gözetilmediğine dair bir kesinlik bulunmamaktadır. Sosyal Etkinlikler Kurulunda ve Okul Aile Birliğinin sosyal etkinliklerle ilgili ayağında görev alacak velilerin veli katılım biçimi, görev ya da sorumluluklar tanımlanmamaktadır. Yerel yöneticiler, STK temsilcileri vb. misafirlerin	Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği, Md. 6(4): Sosyal etkinlikler kurulunun etkinliklerle ilgili planlama ve kararları, eğitim kurumu müdürünün onayından sonra yürürlüğe girer. MADDE 39 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda diğer çalışanlarla birlikte müdür tarafından yönetilir. Müdür; okulun öğrenci, her türlü eğitim ve öğretim, yönetim, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, eğitici ve sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, taşınmalı eğitim, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler ve benzeri görevler ile Bakanlık ve il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince verilen görevler ile görev tanımında belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar. 2024-2025 Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar (Ek Ders Yönetmeliği) Madde 16(b)'de törene katılımda öğretmenlere ek ders ödemesinden bahsedilmekte, ancak bu törensel katılımlar ve görev dağılımı açıklanmamakta;	Kurulun sembolik kalması, işlem sürecinde iş bölümü ve planlamanın verimsizliğine yol açar. Müdürün tören sorumluluğunun net olmaması, çıktı aşamasında organizasyonel aksamlara neden olur. Öğretmen görevlerinin belirsizliği, törensel içeriklerin çeşitliliğini ve kalitesini azaltır. Öğrenci temsiliyetindeki eşitsizlik, çıktı düzeyinde katılım duygusunu ve toplumsal aidiyetin gelişimini zayıflatır. Velilerin görev tanımının yapılmaması, dönüt aşamasında veli desteğinin kurumsallaşmasına yol açar. Yerel yöneticiler, STK'lar ve protokol üyeleriyle ilgili	Sosyal Etkinlikler Kurulunun işleyişine dair net görev tanımları yönetmelikte açıkça belirtilmelidir. Tören planlamasında görev alacak öğretmenlerin görev tanımı ve sorumluluk alanları yönetmelik düzeyinde belirlenmelidir. Etkinliklerde görev alan öğrenciler için eşit katılım ilkesini gözetilen bir havuz sistemi oluşturulmalıdır. Velilerin görev tanımları yönetmeliklerde açıkça belirtilmeli; etkinliklerde gönüllü veli katkısı yapılandırılmalıdır. Törenlere katılacak dış misafirlerin davet, ağırlama ve görev sınırlarına ilişkin protokol kuralları hazırlanmalıdır.

	katılımına dair bir açıklama, düzen ya da kurul sorumluluğu belirlenmemektedir.	Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği Madde 6(1)'de Sosyal Etkinlikler Kurulu'nda öğretmen kurulda görevli olarak beyan edilmekte fakat görev tanımı açık bir şekilde aktarılmamaktadır. Buna ek olarak törenle ilgili incelenen diğer yasal belgelerde törensel etkinliklere dair öğretmenin görev tanımı yapılmamaktadır. MADDE 6 – (1) Sosyal etkinlikler kurulu, eğitim kurumu müdürünün veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında, öğretmenler kurulunda danışman öğretmen olarak belirlenen öğretmenler arasında eğitim kurumu müdürünün belirlediği üç öğretmen, öğrenci kulübü temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri iki öğrenci ile okul-aile birliğince belirlenen bir veliden oluşur. Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan eğitim kurumlarında, bu etkinlikler mevcut öğretmen/öğretmenlerle eğitim kurumunun imkânları dâhilinde yürütülür. (9) Kurul, sosyal etkinlik başarı belgesi verilecek öğrencileri belirler, buna ilişkin listeyi eğitim kurumu müdürünün onayına sunar. İncelenen belgelerde misafirlerin törenlere katılımı ya da rolleri hakkında doğrudan bir maddeye rastlanmamıştır.	düzenleme olmaması, dış aktörlerin katılımında keyfîlik yaratır ve uygulamada belirsizlik doğurur. Toplumun törenlerden beklentisi, okul yönetiminin planlamasına dış baskı oluşturabilir. Velilerin sosyoekonomik durumu, katılım biçimlerini ve süreçte katkılarını sınırlar.	
Fiziksel ve Donanımsal Kaynaklar (Tören alanı, Ses sistemi ve donanımlar, Bayrak, Çelenk, afiş vb. malzemeler)	Tören alanının detaylı şekilde nasıl planlanacağı, yetersizlik hâlinde alternatif mekânlar, kapalı alan düzenlemeleri gibi konular yasal belgelerde belirsizdir. Fiziksel erişilebilirlik ve engelli öğrenciler için düzenlemeler yer almamaktadır.	Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu'nda Tören alanında Atatürk büstü ve bayrak direği olmalıdır. Tören alanının zemini düz yüzeyli kaplama malzemeleri ile kaplanmalıdır. Tören alanının zemini düz yüzeyli kaplama malzemeleri ile kaplanmalıdır. Bayrak Törenleri Yönergesi Madde 4 i) Seyyar direkli Bayrak: Törenler için 250	Yetersiz veya işlevsiz tören alanı, ses sistemi gibi eksiklikler doğrudan tören sürecini, çıkacak ürünleri (görsel kalite, öğrenci sunumu) ve dönütleri (öğrenci, veli ve yönetici memnuniyeti) olumsuz etkiler.	Tören alanlarının fiziksel erişilebilirliği yasal güvence altına alınmalıdır. Alternatif ve kapalı mekân düzenlemeleri açıkça tanımlanmalıdır. Ses ve görüntü sistemleri için asgari donanım standartları belirlenmelidir. Donanım tedarikine ilişkin okul dışı destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

	Teknik donanımın asgari standartları, tedarik şekli ya da okul sorumluluğu belirtilmemiştir. Ses-görüntü sistemleri, yetersiz altyapı nedeniyle aksayabilir ancak bu eksiklik yasal olarak düzenlenmemiştir. Bayrakların, çelenklerin veya afişlerin standartlarına değinilirken, saklama ve bakıma dair düzenleme yoktur. Malzeme temini okul idaresinin sorumluluğuna bırakılmış, destek mekanizmaları belirlenmemiştir.	cm ya da çekili Bayrak eninin iki katı uzunluğundaki ahşap, demir veya benzeri metal malzemeden yapılmış, tepesinde ay yıldızlı alem bulunan direk taşıyan, eni 150, boyu 225 cm olan Türk Bayrağını ifade eder. Madde 5 c) (Değişik: 20/02/2020 tarihli ve 3797068 sayılı Makam Onayı) Okul müdürlüklerince bayrak törenleri için Bayrak Kanunu ile Bayrak Tüzüğünde belirtilen özelliklere uygun Bayrak bulundurulur. Bayraklar; yıpranmamış, rengi solmamış, temiz ve ütülenmiş olur. Tören alanında direğe çekilecek Bayrağın büyüklüğü, direk boyuna uygun orantıda olmalıdır.	Engelli bireyler için erişilebilirlik eksikliği, katılımı sınırlar; bu da sistemin kapsayıcılığını azaltır. Yetersiz donanım, öğretmen ve öğrencinin törene hazırlık motivasyonunu düşürür, çıkış ürünlerinin niteliğini zayıflatır. Yerel yönetimlerin ve belediyelerin donanımsal destek sağlamaması, bu eksikliklerin okullar arasında eşitsizliğe yol açmasına neden olur. Fiziksel alan planlaması ve malzeme tedariki, okulun bulunduğu bölgenin sosyoekonomik düzeyine bağlı olarak değişebilir. Tören sırasında protokol üyeleri veya toplumsal katılımcıların beklentileri karşılanmadığında, okulun dış prestiji zarar görebilir.	Bayrak, çelenk ve afişlerin bakım-saklama usulleri yasal metinlerde yer almalıdır.
Mali ve Lojistik Kaynaklar (Okul bütçesi ve sponsor katkısı, Gönüllü bağışlar)	Sponsor desteği, yerel yönetim katkısı ve gönüllü bağışların nasıl değerlendirileceği veya yönetileceği konularına ilişkin tören bağlamında açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Destekleyici mali mekanizmalar (örneğin ilçe milli eğitim müdürlüklerinin maddi desteği veya merkezi bütçe desteği) yasal	MADDE 18 – (1) Birlik gelirlerinin; okulun bütçe disiplini çerçevesinde, eğitim ve öğretim giderleri ile maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarına harcanması esastır. Tüm harcamalar, birlik yönetim kurulunun kararı ile yapılır. Okul için gerekli ihtiyaç ve harcamalar için okul yönetiminden yazılı talep alınır. Mal ve hizmet alımları birlik yönetim kurulu üyeleri veya uzmanlık gerektiren işlerde okul aile birliği üyelerinden oluşan en az üç kişilik bir komisyon marifetiyle yapılır. (4) Birliğin gelirlerinin elde edilmesinde ve	Mali ve lojistik girdilerdeki belirsizlik, işlem basamağında (örneğin sahne düzeni, kostüm temini, ses sistemi kurulumu) aksamalara neden olur. Bu da çıktılarda (törenin görselliği, sunum kalitesi) düşüklüğe ve dönütlerin (veli ve öğrenci memnuniyeti) olumsuz olmasına yol açar. Yerel yönetimlerin, STK'ların ya da gönüllü bağışçıların katkısına dair açık yasal düzenlemelerin olmaması, dış aktörlerin sürece dahil	Tören bütçesi için okul bütçesinde özel bir kalem tanımlanmalıdır. İl/ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından törenler için yıllık destek ödeneği planlanmalıdır. Sponsor ve gönüllü bağış süreçleri yasal çerçeveye bağlanmalı, şeffaf yönetim ilkeleriyle düzenlenmelidir. Yerel yönetimlerin katkı sağlayabileceği alanlar (malzeme, lojistik destek vb.) mevzuatta açıkça belirtilmelidir.

	belgelerde öngörülmemiştir.	harcanmasında görevli ve yetkili olanlar; kaynakların okul ihtiyaçlarına yönelik etkili, verimli ve ilgili mevzuata uygun olarak kullanılmasından sorumludurlar.	olmasını zorlaştırır; böylece potansiyel destekler devre dışı kalır. İl/ilçe MEM bütçe desteği gibi üst yapılar da devreye girmediği için kaynak bağımlılığı artar.	Okul Aile Birliği bütçesinden törenlere aktarılacak miktar standardize edilmelidir.
Sosyal ve Kültürel Koşullar	Tören içeriklerinin toplumun kültürel çeşitliliğine duyarlı biçimde düzenlenmesine ilişkin bir hüküm yer almamaktadır. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği veya diğer tören belgeleri, farklı sosyo-kültürel grupların temsiline dair bir eşitlik veya denge gözetimi belirtmemektedir.	Törenselsel etkinlikler adına hazırlanmış hiçbir yasal belgede kültürel çeşitliliğe yönelik bir madde bulunmamaktadır.	Sosyal ve kültürel beklentilerin net tanımlanmaması, tören içeriklerinin işlem sürecini (hazırlık, görev dağılımı, tema seçimi) doğrudan etkiler. Öğrencilerin kültürel temsiliyet eksikliği, dönütlerde (geri bildirim, memnuniyet) olumsuzluk yaratır. Toplumun belli kesimlerinin (örneğin farklı kültür gruplarının) tören temasına tepkisi ya da ilgisizliği, etkinliğin yaygın kabulünü sınırlandırabilir. Medya ve sosyal çevrenin törenlere yönelik tutumu, okulun kamu imajını etkileyebilir.	Sosyal etkinlikler ve törenlerde toplumsal katılım (veli, STK, yerel yönetim vb.) için açık görev tanımları ve iş birliği modelleri yasal belgelerde yer almalıdır. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği, toplumun kültürel çeşitliliğini yansıtan temsiliyete ve tören içeriğine dair özel maddeler içermelidir. Kutlama ve Anma Günleri Programı, sadece merkezî temaları değil yerel kültürel öğeleri içerecek şekilde esnetilmeli, okullara özgün içerik oluşturma hakkı tanınmalıdır. Yasal belgelerde, tören planlamasında toplumsal aktörlerin (veli temsilcisi, yerel STK, muhtarlık vb.) kurullara katılımı düzenlenmelidir. Kültürel temsilin izlenmesi ve raporlanması için yönetmeliklere değerlendirme ölçütleri eklenmelidir.

Çizelgede sunulan veriler doğrultusunda, okul törenlerinin planlanması ve yürütülmesinde en çarpıcı yapısal sorun, yasal belgelerdeki görev ve sorumlulukların belirsizliğidir. Özellikle müdür, öğretmen ve veli gibi temel aktörlerin rollerine ilişkin eksiklikler, törenlerin işlevselliğini zayıflatmakta; sosyal etkinlikler kurullarının sembolik kalmasına neden olmaktadır. Ayrıca, tören alanlarının fiziksel ve teknik standartlarına dair yasal düzenlemelerin yetersizliği, uygulamada ciddi altyapı sorunlarına yol açmaktadır. Mali kaynakların kullanımına ve sponsor desteğine ilişkin açık hükümler bulunmaması da okul yönetimlerini kaynak üretmede yalnız bırakmakta, törenler arasındaki kalite farkını artırmaktadır. Tüm bunlara ek olarak, sosyal ve kültürel temsiliyetin yasal metinlerde yer almaması, öğrencilerin ve toplumun törenlere olan aidiyet duygusunu olumsuz etkilemektedir. Yasal belgeler temelinde değerlendirildiğinde, okul törenlerinin çok boyutlu işlevselliği açısından gerekli düzenlemelerin büyük ölçüde eksik olduğu ve sistemin işlevsel biçimde işlemediği ortaya konmaktadır. Bu durum, eğitim sisteminde kapsayıcılık ve eşitlik ilkeleri açısından önemli bir boşluğa işaret etmektedir.

3.2. İşlem Bileşenine İlişkin Sonuçlar

İşlem, girdilerin sistem içinde belirli kurallar ve yapılar doğrultusunda dönüştürüldüğü, işlendiği ve yapılandırıldığı aşamadır. Bu süreç, sistemin işleyişini oluşturan temel faaliyetlerin

bütününü kapsar (Hoy ve Miskel, 2018). İşlem bileşeni, sistemin aldığı girdileri işleyerek çıktıya dönüştürdüğü aşamayı ifade eder. Törensel uygulamalar bağlamında süreç; planlama, hazırlık, uygulama ve organizasyon basamaklarından oluşan dinamik bir işleyişi kapsar. İşlem bileşenine dair bulgular Çizelge 2.'de incelenmiştir.

Çizelge 2. Törenlerin sistemliliğine dair işlem ögesinin incelenmesi

BİLEŞEN İŞLEM	MEVCUT SORUN	YASAL TEMEL	İÇ VE ETKİLEŞİM	TASARIM
Kurul Toplantısı ve Görev Dağılımı	Mevzuatta kurulun oluşumu ve onay süreci belirtilmekte; ancak, toplantı tutanaklarının içeriği, alınan kararların nasıl belgeleneceği ve kurul üyeleri arasında görev paylaşımının nasıl yapılacağı açıkça tanımlanmamıştır.	Sosyal etkinlikler kurulu ve görevleri MADDE 6 – (1)...(9) Sosyal etkinlikler kurulu, eğitim kurumu müdürünün veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında, öğretmenler kurulunda danışman öğretmen olarak belirlenen öğretmenler arasında eğitim kurumu müdürünün belirlediği üç öğretmen, öğrenci kulübü temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri iki öğrenci ile okul-aile birliğince belirlenen bir veliden oluşur. Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan eğitim kurumlarında, bu etkinlikler mevcut öğretmen/öğretmenlerle eğitim kurumunun imkânları dâhilinde yürütülür.	Kurul toplantılarının düzensizliği ve görev paylaşımının belirsizliği, işlem basamağında planlamanın aksamasına, tören hazırlıklarının dağınık yürütülmesine ve öğretmen-öğrenci görev dağılımının net yapılmamasına neden olur. Bu durum çıktılar (etkinliğin niteliği, sahne akışı) ve dönütler (katılım memnuniyeti, görevlerin sahiplenilmesi) üzerinde olumsuz etki yaratır. Yerel yöneticilerin veya protokol üyelerinin törensel sürece dâhil edilmesi gerekiyorsa, görev paylaşımındaki belirsizlik nedeniyle resmi iletişim eksik kalabilir. Ayrıca dış paydaşların (veli, STK, belediye) katkısı ve katılımı planlanmadığı için iş birliği fırsatları kaçırılır.	Kurul toplantılarının sıklığı, zamanlaması ve karar alma süreçleri yönetmelik düzeyinde açıkça belirlenmelidir. Törensel görev dağılımı için standart bir görev çizelgesi oluşturulmalı, her kurul üyesinin görev tanımı ve sorumluluğu yönetmeliklerde net olarak tanımlanmalıdır. Ayrıca, protokol misafirleriyle iletişim ve iş birliği için kurul içinde özel bir koordinasyon görevi atanmalıdır.
Program Akışı Oluşturma	Program akışına ilişkin yasal belgelerde; tören süresinin sınırlandırılması, içerik çeşitliliğinin gözetilmesi, sırayla konuşma ve gösteri planı oluşturulması gibi unsurlar net şekilde tanımlanmamaktadır. Okul düzeyinde ayrıntılı ve bağlayıcı bir akış planı cumhurbaşkanı katılımı dışında zorunlu tutulmamaktadır.	MADDE 2 – (1) Cumhurbaşkanının bulunduğu taşra tören ve kutlamalarında Başkent programı uygulanır.	Program akışının yasal dayanakla netleştirilmemesi, törenin planlama sürecinde (işlem) belirsizlik yaratır, hazırlıkların tutarsız olmasına neden olur. Bu durum, törenin niteliğini (çıktı) düşürür, öğrenci ve veli memnuniyetini (dönüt) olumsuz etkiler. Protokol üyeleri, yerel yöneticiler veya veliler gibi dış paydaşların törenden beklentileri karşılanmadığında	Program akışı için tüm okullarda uygulanabilir bir “Tören Programı Standartları Kılavuzu” hazırlanmalı; süre, içerik, konuşma sırası ve kültürel denge gibi unsurlar netleştirilmeli, her törene rehberlik etmelidir.

			okulun dış imajı zarar görebilir. Ayrıca, medya veya sosyal çevrenin eleştirileri tören içeriği üzerinde dolaylı baskı oluşturabilir.	
İçerik Üretimi	Öğrenci ve öğretmenlerin hazırlayacağı konuşmalar, şiirler, gösteriler gibi içeriklerin niteliğine, tematik çeşitliliğine, özgünlüğüne veya kültürel kapsayıcılığına dair bağlayıcı ya da yol gösterici düzenlemeler yer almamaktadır.	Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği Madde 14 (2) Bu kapsamda müdür; a) Gerçekleştirilecek sosyal etkinlikler dosyasında yer alan tüm belgeleri inceler, uygunluğunu değerlendirir ve onaylar.	İçerik üretimine dair net kuralların olmaması, işlem sürecinde (hazırlık, görev paylaşımı, rehberlik) belirsizlik yaratır; bu da çıktılarda (konuşmaların, şiirlerin ya da gösterilerin niteliği) düşüklüğe yol açar. Öğrencilerin katılım motivasyonu ve öğretmenlerin rehberlik rolü zayıflar; dönütlerde (öğrenci-veli memnuniyeti, törenin anlamlılığı) olumsuzluk oluşur. Toplumsal aktörlerin (veli, yerel yöneticiler, STK'lar) tören içeriğine dair beklentileri karşılanamadığında kuruma yönelik dış algı olumsuz etkilenebilir. Ayrıca medya, topluluk ve dış gözlemciler içerik yetersizliğini kurumsal yetersizlikle ilişkilendirebilir.	Tören içeriklerine ilişkin merkezi bir "İçerik Rehberi" hazırlanmalıdır. Bu rehber; yaş düzeyine uygun metin örnekleri, tematik çeşitlilik listeleri, özgün içerik üretme yönergeleri ve etik kuralları içermelidir. Okulların içerik üretiminde kullanabileceği örnek senaryolar, konuşma metinleri ve yaratıcı öneriler dijital ortamda erişilebilir hale getirilmelidir. Ayrıca, öğretmenlerin rehberlik rolü ve öğrenci katılımı için içerik üretiminde görev tanımları netleştirilmelidir.

İşlem Bileşenleri çizelgesine genel olarak bakıldığında, tören hazırlık ve uygulama süreçlerine dair yasal belgelerin çoğunlukla çerçeve düzeyinde kaldığı, uygulamaya yönelik ayrıntılı ve işlevsel düzenlemeler içermediği görülmektedir. Kurul toplantılarının işleyişinden içerik üretimine, program akışından uygulama gününe kadar olan tüm aşamalarda görev tanımlarının, zamanlamanın, içerik kriterlerinin ve kriz yönetiminin açıkça yapılandırılmamış olması, iç süreçlerde planlama zafiyetine, çıktı kalitesinin düşmesine ve dönütlerin olumsuzlaşmasına neden olmaktadır. Ayrıca dış paydaşlarla iş birliği, toplumsal beklentiler ve kurumsal imaj gibi dış etkileşim alanlarında da yasal rehberlik eksikliği dikkat çekmektedir. Bu durum, mevcut mevzuatın uygulamaya dönük eksikliklerini ve reform ihtiyacını açıkça ortaya koymaktadır.

3.3. Çıktı Bileşenine İlişkin Sonuçlar

Sistemin işlem süreci sonucunda elde ettiği ürün, hizmet ya da davranışsal değişim gibi her türlü sonuç "çıktı" olarak tanımlanır. Çıktılar, sistemin hedeflerine ulaşır ulaşmadığını değerlendirmeye yarar (Sönmez, 1987). Çıktı bileşeni, törensel süreçlerin sonunda ortaya çıkan bireysel, sosyal ve kurumsal etkileri kapsamaktadır. Çıktı bileşenine ilişkin bulgular Çizelge 3.'te incelenmiştir.

Çizelge 3. Törenlerin sistemliliğine dair çıktı ögesinin incelenmesi

BİLEŞEN ÇIKTI	MEVCUT SORUN	YASAL TEMEL	İÇ VE DIŞ ETKİLEŞİM	TASARIM
Törenin İcrası (Uygulama Günü)	Törenin icrasına dair yasal belgelerde; görevli kişilerin törendeki yerleri, uygulama sırasındaki rol dağılımı, süre yönetimi, teknik aksaklık durumunda sorumluluk zinciri ve öğrenci güvenliğine ilişkin prosedürler açıkça tanımlanmamıştır. Bayrak Törenleri Yönergesi törensel selamlama ve bayrak çekimi gibi sınırlı uygulamalara odaklanmakta; kapsamlı bir törenin sahada nasıl yönetileceği, kimlerin hangi aşamada devrede olacağı gibi kritik uygulama detaylarına ilişkin bağlayıcı bir çerçeve sunmamaktadır.	MADDE 5 - (1) Bayrak törenleri, okul/kurum müdürünün denetim ve gözetiminde müdür yardımcısı, beden eğitimi öğretmeni ve müzik öğretmeni ile diğer görevli öğretmenlerce hazırlanıp yürütülür. Birleştirilmiş sınıflı okullarda bayrak töreni müdür yetkili öğretmen tarafından yapılır. MADDE 6- (1) Bayrak töreni aşağıda belirtilen şekilde gerçekleştirilir: a) Öğrenciler ve diğer görevliler tören için yerini almadan bir süre önce direkte çekili bulunan Bayrak, cephesi Bayrağa dönük olarak duran iki öğrenci ve Bayrağı indirecek bir öğrenci tarafından hazır ol duruşta başla selamlandıktan sonra, nöbetçi öğretmen eşliğinde yavaş yavaş indirilir. b) (Değişik: 20/02/2020 tarihli ve 3797068 sayılı Makam Onayı) İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtası, beden eğitimi öğretmeni veya görevli öğretmenin "hazır ol" komutu ile birlikte varsa bando ya da usul ve makamına uygun olarak ses kayıt araçlarına kaydedilmiş sözlü/sözsüz müziği eşliğinde müzik öğretmeni veya müzik bilgisi ve yeteneği olan bir öğretmen yönetiminde, törende hazır bulunanlar tarafından yüksek	Törenin uygulama gününe dair görev paylaşımı, süre yönetimi ve kriz durumlarına ilişkin yasal düzenlemelerin eksikliği; sürecin planlı şekilde yürütülmesini engeller. Bu durum öğretmen, öğrenci ve idarecilerin görev belirsizliği yaşamasına, uygulamada aksaklıklara ve organizasyonel karışıklıklara yol açar. Öğrenci güvenliği, içerik akışı ve törensel disiplin gibi konularda sorumluluk boşluğu oluşur; bu da çıktılarda (törenin kalitesi, öğrenci katılımı) düşüşe neden olur. Tören günü toplumsal katılım (veli, protokol, yerel yönetim vb.) yaşandığında, dış paydaşların beklentilerinin karşılanamaması okulun kurumsal imajını zedeleyebilir. Ayrıca, protokol üyelerinin ağırlanması ve törende konumlandırılması gibi konularda yasal netlik olmaması dış aktörlerle iletişimde keyfiliğe yol açabilir..	Tören günü görev dağılımı, zaman çizelgesi ve kriz yönetimi senaryoları için standart bir uygulama kılavuzu hazırlanmalıdır. Öğretmen, öğrenci ve yönetici rollerine dair açık görev tanımları içeren yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Tören süresine, içerik akışına ve protokol yönetimine ilişkin ayrıntılı bir rehber okul türüne göre özelleştirilmiş şekilde geliştirilmelidir.

		sesle söylenir. c) (Değişik: 20/02/2020 tarihli ve 3797068 sayılı Makam Onayı) Bayrak, İstiklâl Marşı eşliğinde görevli öğrenci tarafından hızlı bir şekilde direğe çekilir. ç) (Değişik: 20/02/2020 tarihli ve 3797068 sayılı Makam Onayı) Bayrağı çeken öğrenci, çekme işi tamamlandıktan sonra ipi sabitleyip direktten iki adım geriye uzaklaşarak ön cephesi Bayrağa dönük hazır ol durumunda İstiklâl Marşı'na katılır. d) Beden eğitimi veya görevli öğretmenin "rahat" komutu ile tören tamamlanır.		
Öğrenci Kazanımları	Yasal belgelerde törenlere ilişkin öğrenci kazanımları tanımlanmamış, öğrenme çıktılarıyla törensel etkinlikler arasındaki bağlantı kurulmamıştır.	İncelenen yasal belgelerde öğrenci kazanımlarına yönelik bir madde bulunmamaktadır.	Öğrenci kazanımlarının yasal belgelerde tanımlı olmaması; tören hazırlık ve uygulama sürecinde (işlem) öğretmenlerin pedagojik rehberlik sunmasını zorlaştırır, öğrencilerin aktif katılımı yerine pasif görev üstlenmeleriyle sınırlı kalınmasına yol açar. Bu durum çıktılarda (öğrenme, değer kazanımı, sorumluluk bilinci) zayıflığa neden olur ve dönütlerde (öğrenci memnuniyeti, öğrenme motivasyonu) düşüşe yol açar. Öğrenci kazanımları açıkça belirlenmediğinde; veliler, yerel yöneticiler ve kamuoyu törenleri sadece şekli ve rutin birer uygulama olarak değerlendirilebilir. Ayrıca dış paydaşların eğitime katkı sunma isteği törensel faaliyetlerde pedagojik bağ kurulamadığı için azalabilir.	Tören uygulamalarında öğrenci kazanımları açıkça tanımlanmalı; törenlerin sadece seremonik değil, aynı zamanda eğitsel bir süreç olduğu vurgulanmalıdır. Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Törensel Öğrenci Kazanımları Çerçeve Belgesi" hazırlanmalı, bu belge okul düzeyinde uyarlanabilir şekilde esnek yapıda olmalıdır. Belge; değer eğitimi, sorumluluk bilinci, ekip çalışması, sahne deneyimi, kültürel kimlik ve özgüven gibi kazanımları içermelidir.
Kurum Kültürü ve İmaj	Törenlerin okulun kurumsal kimliği, değerleri ve kültürel mirasıyla ilişkilendirilmesine yönelik yasal belgelerde doğrudan bir yönlendirme	İncelenen yasal belgelerde öğrenci kazanımlarına yönelik bir madde bulunmamaktadır.	Kurum kültürüne dair yasal yönlendirme eksikliği, törenin iç işleyişinde (planlama, içerik seçimi, uygulama biçimi) kimliksizleşmeye yol açar. Öğretmenlerin ve	Milli Eğitim Bakanlığı düzeyinde genel ilkeleri belirleyen çerçeve bir belgelerin yanında eğitimin amaçlarına ters düşmeyen her okulun

	veya bağlayıcı hüküm bulunmamaktadır.		öğrencilerin kurumsal aidiyet geliştirmesi zorlaşır, törensel içeriklerin kurum değerlerini yansıtmayı engellenir. Kurumun dış paydaşlar (veli, yerel yönetim, medya) nezdindeki imajı törensel pratiklerle bütünleşemediğinde, okulun güçlü bir kültürel profil sergilemesi güçleşir. Dış aktörlerin beklentileri karşılanamayabilir, okulun toplumsal saygınlığı törensel düzlemde zayıflayabilir.	kendi kurumsal kimliğini yansıtan bir "Törensel Kültür Rehberi" hazırlanmalı, okullar bu belge doğrultusunda esnek ve özgün tören planları geliştirmelidir.
--	---------------------------------------	--	---	---

Çizelgede yer alan üç temel çıktı bileşeni incelendiğinde, ortak ve belirgin bir yapısal boşluk göze çarpmaktadır: Yasal düzenlemelerin törensel süreçleri yalnızca şekli ve sınırlı yönleriyle ele alması. Törenin icrasına ilişkin görev dağılımı, kriz yönetimi ve süre planlaması gibi uygulama detaylarının net tanımlanmamış olması; sahadaki işleyişi belirsiz, dağınık ve keyfi hale getirmekte; öğrenci güvenliği ve katılım kalitesi açısından ciddi riskler oluşturmaktadır. Öte yandan, öğrenci kazanımlarının yasal belgelerde tanımlı olmaması, törensel etkinlikleri pedagojik bir süreçten ziyade rutin bir formaliteye indirgemekte; öğrenme motivasyonunu, değer aktarımını ve sorumluluk bilincini zayıflatmaktadır. Kurum kültürü ve imajı boyutunda ise, okulların kendi kimliklerini törensel pratiklerle ifade edebileceği yönlendirici ve bağlayıcı yasal çerçevelerin eksikliği, hem içsel aidiyet hissini zedelemekte hem de dış paydaşlarla kurumsal bağ kurmayı güçleştirmektedir. Bu durum, okul törenlerinin hem organizasyonel etkinliğini hem de toplumsal işlevini zayıflatmaktadır. Tüm bu bulgular, çıktının sadece bir sonuç değil; aynı zamanda yeniden girdi ve işlem bileşenlerine yön veren bir dinamik olduğunu, dolayısıyla törensel çıktılar için stratejik bir planlama ve değerlendirme sistemine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

3.1. Dönüt (Yönetim-Denetim) Bileşenine İlişkin Sonuçlar

Çıktıların sistem hedefleriyle ne derece örtüştüğünü değerlendiren ve sistemin gerektiğinde kendini yeniden yapılandırmasını sağlayan düzeltici mekanizmadır. Dönüt, hem yönetsel kararları hem de denetim işlevini içeren sürekli bir iyileştirme süreci olarak işler (Yanar ve Toprakçı, 2022). Sistem kuramında dönüt bileşeni, sistemin işleyişine ilişkin değerlendirmelerin toplanması, bu değerlere dayalı olarak sistemin kendini yenilemesi ve geliştirmesi işlevini üstlenir. Eğitim bağlamında bu süreç; denetim, izleme, değerlendirme ve geri bildirim mekanizmaları aracılığıyla işler. Çizelge 4.'te dönüt bileşenine dair bulgular incelenmiştir.

Çizelge 4. Törenlerin sistemliliğine dair dönüt/denetim ögesinin incelenmesi

DÖNÜT/DENETİM BİLEŞENİ	MEVCUT SORUN	YASAL TEMEL	İÇ ETKİLEŞİM	DİŞ ETKİLEŞİM	TASARIM
İzleme ve Değerlendirme Süreci	Törenlerin ardından izleme ve değerlendirme süreçlerinin nasıl yürütüleceği yasal belgelerde	Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği Md. 6 (8) Kurul tarafından yapılan iş ve işlemler, öğretmenler kurulu	İzleme ve değerlendirme sürecine dair yasal çerçevenin eksikliği, dönütlerin sistemin diğer bileşenlerine		Tören süreçlerine dair etkili bir dönüt mekanizması kurmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı

	tanımlanmamıştır. Katılımcı görüşlerine dayalı değerlendirme, raporlama ya da geri bildirim sistemlerine dair standartlar bulunmamaktadır.	toplantılarında değerlendirilir.	(girdi, süreç, çıktı) aktarılamamasına neden olur. Bu durum, aynı hataların tekrar edilmesini engelleyemez, gelişim hedefli bir öğrenme döngüsünün oluşmasını sekteye uğratır. Planlama, uygulama ve içerik üretimi gibi alanlarda iyileştirme yapılamaz. Törenlerin etkili biçimde değerlendirilmemesi, dış paydaşlar (veli, yerel yönetim, medya) nezdinde şeffaflık ve hesap verebilirlik algısını zayıflatır. Bu durum kamuoyunun törenlere dair güvenini ve katılım isteğini azaltabilir. Ayrıca, dış gözlemlerden gelen geri bildirimlerin resmi sistem içine dâhil edilememesi, okul-toplum ilişkilerini zayıflatır.	bünyesinde “Tören İzleme ve Değerlendirme Rehberi” hazırlanmalıdır. Bu rehber, her okulda uygulanabilir biçimde törensel faaliyetlerin izlenmesi, paydaş görüşlerinin alınması (öğrenci, öğretmen, veli), güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerin belirlenmesi için standart formlar ve ölçütler içermelidir. Değerlendirme sonuçları, bir sonraki törenin planlamasında kullanılmalı ve okul içi karar alma süreçlerine entegre edilmelidir. Ayrıca, dış paydaşlardan gelen geri bildirimlerin resmî şekilde raporlanmasını sağlayan bir iletişim kanalı da kurulmalıdır.
Denetim Mekanizması	Tören uygulamaları bir denetim rehberine sahip değildir ve bu doğrultuda denetlenmemektedir.	MEB Denetim Rehberleri ve Denetim Esasları (2022): 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun 11’nci maddesindeki; “Kurumlar ve bu kurumlarda görevli personel, Bakanlığın denetimi ve gözetimi altındadır.”, Anayasa’nın 42’nci maddesindeki; “Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır.”, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 56’ncı maddesindeki; “Eğitim-öğretim hizmetinin, bu Kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli	Denetim eksikliği, sistemin diğer bileşenlerini (girdi, işlem, çıktı, dönüt) doğrudan etkiler. Törenin planlanması (girdi) rastlantısallığa kayar, uygulama sürecinde (işlem) kalite düşer, elde edilen sonuçlar (çıkıtı) izlenemez hale gelir ve geribildirimler (dönüt) yapılandırılmaz. Denetimsizlik, dış paydaşlar (veli, yerel yönetim, müfettiş, kamuoyu) nezdinde okulun kurumsal itibarını zedeler; eğitim sorumlulukları konusunda güven kaybına yol açabilir. Ayrıca, törensel uygulamalara ilişkin kamusal şeffaflık ve	Denetim mekanizması törensel içerik ve pedagojik işlevlere odaklanacak şekilde yeniden düzenlenmeli ve bir denetim rehberi oluşturulmalıdır. İlçe MEM törenleri örnek olay analiziyle denetlemeli; raporlar paylaşılmalı.

		Eğitim Bakanlığı sorumludur.”,	hesap verilebilirlik beklentileri karşılanamaz.	
Geri Bildirim Uygulamaları	Geri bildirim uygulamaları, tören süreçlerinde sistemli biçimde tanımlanmamış ve yasal belgelerde öğrenci, öğretmen veya veli geri bildirimlerinin toplanmasına ve değerlendirilmesine dair açık bir düzenleme bulunmamaktadır.	İncelenen yasal belgelerde öğrenci, öğretmen ve veli geri bildirimine dair bir madde bulunmamaktadır.	Geri bildirim uygulamalarının eksikliği, sistemin kendi içinde öğrenme ve iyileştirme süreçlerini sekteye uğratar. Tören planlamaları, uygulama biçimleri ve kazanımlar hakkındaki hatalı veya verimsiz uygulamalar fark edilemez; bu da törenin amacı, işleyişi ve çıktılarında kalite düşüşüne neden olur. Aynı zamanda yönetici, öğretmen ve öğrenci rollerinin gelişimi engellenir.	Katılımcı değerlendirme formlarıyla öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri alınmalı. Her törenden sonra okul içi refleksiyon toplantıları yapılmalı. Görüşler okulun sosyal etkinlik yıllık planına dâhil edilerek dönüşü sağlanmalı.
			Veli ve toplumsal aktörlerin gözlemleri alınmadıkça, çevresel uyum zayıf kalır.	

Çizelgede yer alan dönüt ve denetim bileşenlerine ilişkin veriler, törensel uygulamaların sistemsel bir zayıflık içerisinde yürütüldüğünü açıkça ortaya koymaktadır. En dikkat çekici sorun, törenlerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve bu değerlendirmelerin sistemin diğer bileşenlerine aktarılması konusunda ciddi bir yasal boşluğun bulunmasıdır. İzleme ve değerlendirme süreçlerine dair standart bir yapı bulunmadığı için hataların tekrarı önlenememekte, öğrenmeye ve gelişmeye dayalı bir döngü kurulmamaktadır. Benzer şekilde, geri bildirimlerin sistematik biçimde toplanmaması, öğretmen, öğrenci ve veli rollerinde gelişimi engellemekte; törensel etkinliklerin yüzeysel ve rutin bir uygulamaya dönüşmesine yol açmaktadır. Ayrıca, denetim mekanizmasının törensel uygulamalara özgülenmemesi, kalite güvencesinin sağlanamamasına ve kamuoyu nezdinde hesap verebilirliğin zedelenmesine neden olmaktadır. Bu durum, hem iç işleyişin dağınıklaşmasına hem de dış paydaşlarla olan ilişkilerin zayıflamasına yol açan kritik bir sistemsel soruna işaret etmektedir.

3.1. Çevre Bileşenine İlişkin Sonuçlar

Çevre bileşeni sistemin dışında yer alan ve sistemin işleyişini doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyebilen tüm etmenleri kapsar. Sistemlerin çevreyle etkileşim içinde olması, açık sistem yaklaşımının temelidir. Çevre, sistemin dışında yer alır; ancak sistemin kaynaklarını, amaçlarını, işleyişini ve çıktıları doğrudan etkileyebilir (Katz & Kahn, 1978). Sistem kuramı çerçevesinde çevre bileşeni, sistemin etkileşimde bulunduğu dışsal faktörleri ve sistemin bu faktörlerle kurduğu ilişki biçimini ifade eder. Eğitim sisteminde tören uygulamaları da yalnızca okul içi düzenlemelerle değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel, ekonomik ve politik çevreyle doğrudan etkileşim hâlinindedir.

Çizelge 5. Törenlerin sistemliliğine dair çevre ögesinin incelenmesi

ALT ÇEVRE BİLEŞENLERİ	MEVCUT SORUNLAR	YASAL TEMEL	İÇ VE DIŞ ETKİLEŞİM	TASARIM
Yerel Yönetimler	Törenlerde yerel yönetimlerin lojistik destek, mekân tahsis, teknik donanım sağlama, protokol düzenleme gibi alanlardaki katkıları, rolü ve işlevi yasal belgelerde açık bir şekilde tanımlanmamıştır.	5393 sayılı Belediye Kanunu: İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/18 md.) Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına, hastanelere ve cemevlerine indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler.	Belediyeden lojistik destek alınmadığında çıktı kalitesi düşer. Yasal tanım eksikliği nedeniyle belediyeler törensel etkinliklere kaynak ayırmada isteksiz davranabilir. Bu durum, okul-toplum işbirliğini zayıflatır ve kamuoyunun okula yönelik destek ve güvenini azaltabilir.	Yerel yönetimlerle resmi protokoller imzalanmalı; kültürel ve altyapı katkıları sistematikleştirilmeli.
STK ve Vakıflar	STK ve vakıfların okul törenlerine katılımına ilişkin yasal belgelerde açık bir yönlendirme ya da düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum, okul yönetimlerinin bu kurumlarla iş birliği kurarken çekimser davranmasına ve sorumluluk belirsizliği	MEB-STK İş Birliği Çerçeve Protokolleri: Törensel içerikler tanımlı değildir.	STK ve vakıfların rollerinin yasal belgelerde net olmaması, okul içindeki planlama, iş birliği ve kaynak kullanımı süreçlerini olumsuz etkiler; öğretmen ve idarecilerin bu aktörlerle	Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, STK ve vakıfların eğitim kurumlarındaki törensel faaliyetlere katılımını düzenleyen çerçeve bir "Katılım ve İş Birliği Yönergesi" hazırlanmalıdır. Bu belge, hangi tür STK ve vakıfların hangi koşullarda, ne düzeyde ve hangi rollerle

	yaşamalarına açmaktadır. yol		koordinasyonu sınırlı kalır. STK ve vakıfların törenlere katkı sunma isteği belirsizlik nedeniyle azalabilir; bu da okulun toplumla kurduğu bağın zayıflamasına, dış paydaş desteğinin sınırlı olmasına yol açar.	tören süreçlerine dâhil olabileceğini açıkça tanımlamalıdır. Ayrıca, okullar kendi bağamlarına uygun “STK-Kurum İş Birliği Planı” geliştirerek, etkinlik öncesi ve sonrası görev paylaşımı, sorumluluk alanları ve etik sınırları belirlemelidir.
Fiziksel Çevre	Bayrak direği konumu, ses sistemi, öğrenci yerleşimi, izleyici alanı ve güvenlik tedbirleri gibi unsurların nasıl yapılandırılacağına dair bağlayıcı bir altyapı bulunmamaktadır. Bu durum, törenlerin fiziksel koşullara göre tutarsız, düzensiz ve kimi zaman riskli biçimde gerçekleştirilmesine yol açmaktadır.	Bayrak Töreni Yönergesi; MEB 2015 Asgari Tasarım Standartları: Etkinlik alanı koşulları belirtilmemiştir.	Fiziksel çevreye dair standartların eksikliği, sistemin diğer bileşenlerini doğrudan etkiler. Yetersiz ya da uygunsuz tören alanları, uygulama sürecinde (işlem) aksamalara, öğrenci güvenliğinde risklere ve katılım oranında düşüşe neden olur. Aynı zamanda çıktılar (tören kalitesi, öğrenci memnuniyeti) olumsuz etkilenir ve bu durum dönütlerin niteliğini zayıflatır. Fiziksel koşulların yetersizliği, dış paydaşların (veli, protokol, yerel yönetim, medya) törensel etkinliklere katılımını ve bu etkinliklere dair algısını olumsuz etkiler. Görsel, işitsel ve mekânsal eksiklikler kurumsal imajı zedeleyebilir; törenlerin kamuoyundaki itibarı ve toplumsal destek düzeyi düşebilir.	Tören alanları yasal belgelerce belirlenmiş standartlara göre düzenlenmeli; iklim koşullarına uygun geçici yapılar planlanmalı; belediye desteği sistemleştirilmelidir.

Çizelgedeki veriler, alt çevre bileşenlerinin tören süreçlerine katkısında ciddi bir sistemlilik eksikliği olduğunu ortaya koymaktadır. Yerel yönetimlerin destek rollerine dair yasal tanımların yetersizliği, belediyelerin katkılarını sürdürülebilir kılmakta zorlaştırmakta; bu durum okul-toplum iş birliğini zayıflatmaktadır. STK ve vakıflarla yürütülen tören ilişkilerinde de benzer bir belirsizlik söz konusudur; yasal zemindeki boşluklar, gönüllü katkılarının sistemli biçimde yapılandırılmasını engellemektedir. Fiziksel çevreye dair standartların yokluğu ise tören uygulamalarında düzensizlik,

güvenlik riskleri ve kalite düşüşü yaratmaktadır. Bu bağlamda, tüm çevre bileşenlerinin katkılarının kurumsallaşması ve sürdürülebilir hale gelmesi için açık rol tanımları, standartlar ve işleyiş protokolleri ile desteklenen sistematik bir yapı oluşturulmalıdır. Sistem kuramı açısından çevre, yalnızca fiziksel bir arka plan değil, aynı zamanda sistemin beslenip yenilendiği dinamik bir etkileşim alanıdır. Bu bağlamda, çevresel aktörlerle (belediyeler, STK'lar, medya organları ve mahalle halkı) sürdürülebilir, planlı ve şeffaf ilişkilerin kurulması, törensel faaliyetlerin yalnızca okul içi değil, toplumsal düzeyde de anlamlı ve işlevsel olmasını sağlayacaktır.

4. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇLAR

Bu araştırmada, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda gerçekleştirilen tören uygulamaları sistem kuramı çerçevesinde değerlendirilmiş; törenlerin “girdi, işlem, çıktı, dönüt/denetim ve çevre” bileşenleri doğrultusunda yapılandırılmış bir analiz modeliyle incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, tören sisteminin genel anlamda sistem özelliği taşımadığını, yapı ve işleyiş bakımından parçalı, eşgüdüksüz ve çoğu zaman bağlamsal olarak yetersiz olduğunu göstermektedir. Sistemsizlik, yalnızca operasyonel düzeyde değil, aynı zamanda yasal, kurumsal ve pedagojik düzlemlerde de kendini göstermektedir. Yapılan analizler doğrultusunda, törensel sistemin mevcut işleyişinde hem yapısal hem işlevsel birçok sorunun bulunduğu belirlenmiştir. Araştırmanın her bir bileşenine ilişkin başlıca sorunlar ve öneriler aşağıda sistematik biçimde tartışılmaktadır.

Katz ve Kahn'ın (1978) açık sistem modeli bağlamında değerlendirildiğinde, törenlerin girdiden çıktıya uzanan süreçte, hedeflerle araçlar arasında bütünleştirici bir bağ kuramadığı görülmektedir. Özellikle girdiler bağlamında; törensel amaçların, hedef kitlenin, içerik üretim mekanizmalarının ve kaynak kullanımının pedagojik esaslara dayalı biçimde tanımlanmadığı tespit edilmiştir. Millî Eğitim Temel Kanunu (1973) kapsamında Atatürk ilke ve inkılaplarına dayalı bir tören anlayışının öngörülmesi, törensel uygulamalara sembolik bir yön kazandırmakla birlikte, bu yönün çağdaş eğitim hedefleriyle nasıl bütünleştirileceği açıklanmamıştır. Oysa Fullan (2007), eğitsel değişimin etkili olabilmesi için kurumsal amaçların açık, katılımcı ve dönüştürücü olması gerektiğini belirtmektedir. Bu nedenle Bakanlık düzeyinde hazırlanacak bir “Törensel Amaç ve İlkeler Strateji Belgesi” ile okul düzeyinde geliştirilecek eylem planlarının birbirini destekleyecek biçimde yapılandırılması önerilmektedir.

İşlem bileşeninde, törenlerin hazırlık, prova, organizasyon ve uygulama aşamalarında biçimsel tekrarın egemen olduğu ve öğrencilerin aktif roller üstlenme imkânlarının sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde yer alan “öğrencilerin sosyal etkinliklerde aktif katılımı” ilkesi uygulamaya yeterince yansıtılamamaktadır. Argyris ve Schön'ün (1978) örgütsel öğrenme kuramına göre, bireylerin sürece katılımı, kurumsal gelişimin anahtarıdır. Ancak mevcut törensel yapılar, öğrenci katkısını çoğunlukla dekoratif ve ezbere dayalı rollerle sınırlamaktadır. Örgütlenmiş törenlerin, bireysel katılımı ve ifade alanlarını teşvik etmediği ortamlarda öğrencilerin aidiyet ve temsil duygusunun gelişmediği, literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır (Başar, 2017). Bu bağlamda, törensel içeriklerin öğrencilerle birlikte tasarlanması, temsil hakkının genişletilmesi ve demokratik okul kültürünü pekiştirecek uygulamaların sistemleştirilmesi önem taşımaktadır.

Çıktı bileşeni düzeyinde yapılan analizlerde, törenlerin eğitsel çıktılar üretip üretmediğini değerlendiren herhangi bir yapının mevcut olmadığı görülmüştür. Törenlerin

öğrencilerde değer aktarımı, toplumsal bilinç ya da iletişim becerileri gibi eğitsel çıktılara katkısı sistemli biçimde izlenmemektedir. Oysa Kolb'un (1984) deneyimsel öğrenme kuramına göre, bireyin aktif katılım gösterdiği ve deneyimlediği öğrenme süreçleri, davranışa dönüşen anlamlı çıktılar üretir. Bu bağlamda törenlerin yalnızca seremoniyel ritüeller değil, aynı zamanda eğitsel süreçler olarak değerlendirilmesi gerekir. Bryk ve arkadaşları (2010), okullarda etkili çıktıların ancak yansıtıcı değerlendirme kültürüyle geliştirilebileceğini belirtmektedir. Bu nedenle, tören sonlarında öğrenci görüşlerini içeren kısa anketlerin, yapılandırılmış gözlem formlarının ve öğretmen değerlendirmelerinin alınması; bu verilerin hem dönüt hem de planlama aşamasında kullanılması önerilmektedir.

Dönüt ve denetim bileşeninde ise sistemsel sürekliliği sağlayacak yapısal mekanizmaların eksikliği göze çarpmaktadır. Mevcut durumda, törenlere dair izleme-değerlendirme süreçleri şekilsel nitelikte yürütülmekte; denetim faaliyetleri pedagojik boyuttan uzak, yalnızca biçimsel uygunluk düzeyinde gerçekleştirilmektedir. Oysa Gökçe (2014), okul içi uygulamalarda pedagojik denetimin yalnızca yönetsel değil, aynı zamanda eğitsel nitelik taşıması gerektiğini savunur. Bu eksiklik, örgütsel hafızanın gelişmesini engellemekte ve törenlerin her defasında sıfırdan başlanan faaliyetler haline gelmesine neden olmaktadır. Sistem kuramı çerçevesinde denetim, yalnızca hataları saptama değil, gelişimi sürdürülebilir kılma işlevi görmelidir. Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanacak "Törensel İzleme ve Değerlendirme Rehberi" ile okullarda izlenebilir, geri bildirim temelli ve gelişim odaklı bir sistem kurulmalıdır. Ayrıca, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla yapılacak örnek olay analizlerine dayalı yerel uygulama rehberlerinin oluşturulması önerilmektedir.

Çevre bileşeni bağlamında, törenlerin yerel yönetimler, STK'lar, medya, veliler ve diğer paydaşlarla ilişkisi, sistem kuramının öngördüğü biçimde yapılandırılmamıştır. Bu aktörlerle kurulan ilişkiler çoğu zaman kişisel çabalara bağlı gelişmekte, yasal belge temelli, sürdürülebilir ve karşılıklı sorumluluk içeren yapılar oluşturulamamaktadır. Oysa açık sistem modeli, çevresel etkenlerin sistemin işleyişine doğrudan etki ettiğini savunur (Katz ve Kahn, 1978). Belediyelerin törenlere mekân, teknik donanım ve lojistik destek sunma kapasitesi, yasa tarafından tanınmasına karşın (5393 sayılı Belediye Kanunu), bu desteklerin tören uygulamalarına ne düzeyde ve hangi sorumluluk çerçevesinde aktarılacağı netleştirilmemiştir. Aynı biçimde, STK'ların ve medya organlarının törenlere katılımı ve katkısı herhangi bir yasal belgeyle yönlendirilmemekte, bu da katılımı rastlantısal kılmaktadır. Dolayısıyla törenlerin hem toplumsal meşruiyet kazanması hem de öğrencilerin kamusal yaşama dair farkındalık geliştirmesi için, Bakanlık düzeyinde tüm paydaşlarla imzalanacak katılım protokolleri ve okul düzeyinde geliştirilecek iş birliği planları gereklidir. Bu yapı, okulun çevresiyle etkileşimini yalnızca törensel düzeyde değil, kurumsal öğrenme düzeyinde de dönüştürecektir.

Sonuç olarak, okul törenleri mevcut yapısıyla pedagojik yönünü yitirmiş, biçimsel alışkanlıkların sürdürülmesine indirgenmiş durumdadır. Öğrencilerin aktif katılımını desteklemeyen, denetimi zayıf, çıktısı ölçülmeyen ve çevresel desteği kurumsallaşmamış bir törensel yapı, eğitimsel anlam üretme kapasitesinden uzaklaşmaktadır. Bu nedenle, sistem kuramı temelinde geliştirilecek bütüncül bir yeniden yapılandırma modeli, törenlerin yalnızca ritüel değil, aynı zamanda öğrenme, toplumsal katılım ve değer inşası süreçlerine katkı sunan araçlar olarak yeniden konumlandırılmasını sağlayacaktır. Böyle bir yaklaşım, okulun örgütsel

öğrenme kapasitesini güçlendirirken, törensel faaliyetlerin anlamını, etkililiğini ve meşruiyetini artıracaktır.

KAYNAKÇA

- Alexander, J. C. (2004). Cultural pragmatics: Social performance between ritual and strategy. *Sociological Theory*, 22(4), 527–573.
- Argyris, C., & Schön, D. A. (1978). *Organizational Learning: A Theory of Action Perspective*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Asar, R., & Arifoğlu, A. (2018). Bayrak törenlerinde okul müdürlerinin yaptığı konuşmaların söylem analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 375–400.
- Aydın, M. (2014). *Eğitim Yönetimi* (10. baskı). Ankara: Gazi Yayıncılık.
- Balcı, A. (2014). *Etkili okul ve okul geliştirme: Kuram, uygulama ve araştırma*. Pegem Akademi.
- Başar, H. (2017). *Eğitimde Yönetim*. Pegem Akademi.
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. George Braziller.
- Bertalanffy, L. von. (1969). *General system theory*. New York: George Braziller.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40.
- Bryk, A. S., Sebring, P. B., Allensworth, E., Luppescu, S., & Easton, J. Q. (2010). *Organizing Schools for Improvement: Lessons from Chicago*. University of Chicago Press.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Pegem A Yayıncılık.
- Çamur, Ö., & Aydın, A. H. (2019). Türkiye’de merkezileşme ve yerelleşme sorununun giderilmesinde adaletin rolü. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 109–130.
- Driessen, G. (2001). Ethnicity, forms of capital, and educational achievement. *International Review of Education*, 47(6), 513–538.
- Durkheim, E. (1995). *The elementary forms of religious life* (K. E. Fields, Trans.). Free Press. (Original work published 1912)
- Eliade, M. (1959). *The sacred and the profane: The nature of religion* (W. R. Trask, Trans.). Harcourt.

- Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change* (4th ed.). Teachers College Press.
- Gökçe, F. (2014). *Eğitimde Denetim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2018). *Educational administration: Theory, research, and practice* (10th ed.). McGraw-Hill Education.
- Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1972). *General systems theory: Applications for organization and management*. *Academy of Management Journal*, 15(4), 447–465.
- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). *The Social Psychology of Organizations* (2nd ed.). Wiley.
- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). *The social psychology of organizations* (2nd ed.). Wiley.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall.
- Köksal, K. (1999). Yerinden yönetime evet ancak... *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 5(18), 213–230.
- Küçük, M. (2002). Okul yaşamında törenler. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 71–94.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2009). *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okulların Geçit Töreni Yönergesi*. <https://mevzuat.meb.gov.tr>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği*. <https://mevzuat.meb.gov.tr>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020). *Bayrak Törenleri Yönergesi*. <https://mevzuat.meb.gov.tr>
- Sönmez, V. (1987). *Sevgi Eğitimi*. Ankara: Şafak Matbaası.
- Şahin, M. (2013). Okul kültürünün bir ögesi olarak okul törenleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(199), 169–185.
- T.C. Resmî Gazete. (2012, Ocak 17). *Ulusal ve Resmi Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği* (Karar Sayısı: 2012/2463). <https://www.resmigazete.gov.tr>
- Toprakçı, E., & Atalay, C. (2024, May). Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilat yapısının sistem kuramı çerçevesinde analizi. *Türk Eğitim Bilimleri Derneği Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Niğde.
- Toprakçı, E., & Karabulut, H. (2024, May). Eğitim örgütlerinde okul şemalarının sistem kuramı temelinde çözümlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Derneği Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Niğde.

Toprakçı, E., & Keskin, A. (2024, May). İl millî eğitim müdürlüklerinin örgüt yapısının sistem kuramı bağlamında değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Derneği Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Niğde.

Turner, V. (1969). *The ritual process: Structure and anti-structure*. Aldine Publishing.

Yanar, A. İ., & Toprakçı, E. (2022). Development of the scale for the use of administrative process cycle in education (SUAPCIE-B): A validity and reliability study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 2022(97), 1–30.

ABANT

5. Uluslararası Güncel Akademik Çalışmalar Kongresi

ABANT 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

July 18 - 20, 2025
Abant - Bolu

ISBN: 978-625-5694-00-3
Published By:
Academy Global Conference & Journals

18 - 20 Temmuz 2025
www.abantkongresi.org

ABANT 5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CURRENT SCIENTIFIC RESEARCHES
JULY 18 - 20, 2025
ABANT – BOLU

Edited By

ASSOC. PROF. DR. RUNGCHACADAPORN

CONFERENCE ORGANIZING BOARD

Head Of Conference: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat Baran

Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Hülya Çiçek Kanbur

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dwi SULISWORO

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Dody Hartando

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Raihan Yusoph

Organizing Committee Member: Prof. ZAIN MUSA

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Sameer Jain

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Yaqub Babayev

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Həcər Hüseynova

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Ivaylo Staykov

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. DR. Rungchacadaporn –

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari

Organizing Committee Member: Assoc. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərifxanov

Organizing Committee Member: Assist. Prof. Dr. Mahrux Dövlətzadə

Organizing Committee Member: Assist. Prof. İhwan Ghazali

Organizing Committee Member: Lect. Mehmet Nuri Ödük

Organizing Committee Member: Assist. Prof. Dr. K. R. Padma

Organizing Committee Member: Dr. Öğr. Üyesi Naci Büyükkaracığan

Organizing Committee Member: Dr. Öğr. Üyesi Mehdi Meskini Heydarlou

Organizing Committee Member: Dr. Amanuel Manafidizaji

Organizing Committee Member: Aynur Əliyeva

All rights of this book belong to ACADEMY GLOBAL Publishing House

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academy Conference–2025 ©

CONFERENCE ID

**ABANT 5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CURRENT SCIENTIFIC
RESEARCHES**

DATE – PLACE

JULY 18 - 20, 2025

ABANT – BOLU

ORGANIZATION

ACADEMY GLOBAL CONFERENCES & JOURNALS

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

Turkey – Iran- Indonesia- Iraq- Sudan- Saudi Arabia- Romania- Egypt- India- Lebanon-
Egypt- South Korea- China- Czech Republic- Tunisia- Thailand- Ireland- Nigeria- Pakistan-
Morocco – Algeria- Ethiopia- Poland- Bulgaria- Kazakhstan- Jordan- Georgia- Slovakia-
Nepal- Russia- Italy- Portugal- Albania- Serbia- Kosovo- **Vietnam** – Bangladesh- Greece-
Argentina-

PERCENTAGE OF PARTICIPATION

**In the conference 116 papers have been presented By participants from Turkey and 156 papers
from other countries**

**Members of the organizing committees of the conference perform their duties with an "official
assignment letter"**

LANGUAGES

Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Issued: 25.08.2025

ISBN: 978-625-5694-00-3

Scientific & Review Committee

Prof. Dr. Ali BİLGİLİ – Türkiye
Prof. Dr. Naile BİLGİLİ – Türkiye
Prof. Dr. Başak HANEDAN – Türkiye
Prof. Dr. Hülya Çiçek KANBUR – Türkiye
Prof. Dr. Emine KOCA – Türkiye
Prof. Dr. Fatma KOÇ – Türkiye
Prof. Dr. Hajar HUSEYNOVA – Azerbaijan
Prof. Dr. Dwi SULISWORO – Indonesia
Prof. Dr. Natalia LATYGINA – Ukraina
Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV – Russia
Prof. Muntazir MEHDI – Pakistan
Prof. Dr. Raihan YUSOPH – Philippines
Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ – Iran
Prof. Dr. F. Oben ÜRÜ – Türkiye
Prof. Dr. T.Venkat Narayana RAO – India
Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ – Türkiye
Prof. Dr. Mustafa BAYRAM – Türkiye
Prof. Dr. Saim Zeki BOSTAN – Türkiye
Prof. Dr. Hyeonjin LEE – China
Assoc. Prof. Dr. Abdulsemet AYDIN – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat BARAN - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dilorom HAMROEVA - Uzbekistan
Assoc. Prof. Dr. Abbas GHAFARI – Iran
Assoc. Prof. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ - Türkiye
Assoc. Prof. Ivaylo STAYKOV - Bulgaria
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Ümit AYATA – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Okan SARIGÖZ – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Eda BOZKURT – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Ahmet TOPAL – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Kırbaş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mesut Bulut – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahriye Emgili – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sandeep GUPTA – India
Assoc. Prof. Dr. Veysel PARLAK – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mahmut İSLAMOĞLU – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nazile ABDULLAZADE – Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Aysel ARSLAN – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Bekir GÜRBULAK – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Erkan EFİLTİ - Kirgizistan
Assist. Prof. Dr. Göksel ULAY – Türkiye
Assist. Prof. K. R. PADMA – India
Assist. Prof. Dr. Omid AFGHAN - Afghanistan
Assist. Prof. Dr. Maha Hamdan ALANAZİ - Saudi Arabia

Assist. Prof. Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amina Salihi BAYERO – Nigeria
Assist. Prof. Dr. Baurcan BOTAKARAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ahmad Sharif FAKHEER - Jordania
Assist. Prof. Dr. Gültekin GÜRÇAY – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Dody HARTANTO - Indonesia
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini HEYDALOU – Iran
Assist. Prof. Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Mamatkuli JURAYEV – Uzbekistan
Assist. Prof. Dr. Kalemkas KALIBAEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bouaraour KAMEL – Algeria
Assist. Prof. Dr. Alia R. MASALİMOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amanbay MOLDİBAEV - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bhumika SHARMA - India
Assist. Prof. Dr. Gulşat ŞUGAYEVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. K.A. TLEUBERGENOVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA – Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Hoang Anh TUAN - Vietnam
Assist. Prof. Dr. Botagul TURGUNBAEVA - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA - Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Yang ZİTONG – China
Assist. Prof. Dr. Gulmira ABDİRASULOVA – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Imran Latif Saifi – South Africa
Assist. Prof. Dr. Zohaib Hassan Sain – Pakistan
Assist. Prof. Dr. Murat GENÇ – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Monisa Qadiri – India
Assist. Prof. Dr. Vaiva BALCIUNIENE – Lithuania
Assist. Prof. Dr. Meltem AVAN – Türkiye
Aynurə Əliyeva - Azerbaijan
Sonali MALHOTRA - India

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Veteriner Fakültesi Dekanlığı
Fakülte Sekreterliği

Sayı : E-21304664-051-1705704
Konu : 31-14279 Prof. Dr. Ali Bilgili'nin
Uluslararası Kongrelerde Düzenleme ve
Bilim kurullarında yer alması hk

12.02.2025

FARMAKOLOJİ VE TOKSİKOLOJİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı Başkanlığı'nın 11.02.2025 tarihli ve
E-41298163-051-1704750 sayılı yazısı.

İlgi yazınız uyarınca, Anabilim Dalınız öğretim üyesi Prof.Dr.Ali BİLGİLİ'nin, Yükseköğretim Kurulu'nun 15.06.2023 tarihli oturumunda doçentlik başvuruları şartları ile ilgili değişiklik önerileri kapsamında, "Academy Global Conferences & Publishing (<https://www.akademikongre.org/registration>)" tarafından önümüzdeki tarihlerde düzenlenecek olan uluslararası kongrelerde; kongre başkanı, kongre düzenleme ve bilim kurulu üyesi olarak görev yapması Dekanlığımızca da uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Necmettin ÜNAL
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8E77B04B-BD26-449E-A3C8-D44477307021 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ankara-universitesi-ebys>

Zübeyde Hanım Mahallesi Şehit Ömer Halisdemir Bulvarı No: 9/C 06070 Altındağ /
ANKARA

Telefon No: (0312) 317 03 15 Belge Geçer No: (0312) 316 44 72

e-posta: vetmed@veterinary.ankara.edu.tr

KEP Adresi : ankunvrek@ankuni.hsb01.kep.tr

Bilgi için: Gülay ŞAFAK
Bilgisayar İşletmeni

Telefon No: (312) 317 03 15-4510

E-Posta: gsafak@ankara.edu.tr

ABANT
5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON CURRENT ACADEMIC
STUDIES
July 18 - 20, 2025
KYRENIA

Kongre Bağlantı Linki :

Join Zoom Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/88571518350?pwd=fOYazCWBmbAiWrHygjKSjkbbSvotfd.1>

Meeting ID: 885 7151 8350

Passcode: 202224

ÖNEMLİ AÇIKLAMA (Lütfen okuyunuz)

- ZOOM bağlantısı için yukarıda verilen bağlantıyı veya yine yukarıda verilen giriş bilgilerini kullanabilirsiniz.
- **Oturum içerisinde en KIDEMLİ olan moderatör olarak seçilir. Moderatörün oturum düzenini gözetmesi, akademisyen adaylarını yönlendirmesi beklenmektedir.**
- Oturuma bağlanmadan önce Salon numaranızı adınızın önüne aşağıdaki gibi ekleyiniz. Bu sayede kongre açılışında beklemeden oturumlarınıza gönderilebileceksiniz. Ör. 5 Ahmet Ahmetoglu
- **Sunum süresi 10 dakikadır. Bu sürenin aşılmasını moderatörler temin edecektir.**
- Sunum sonrası 5 dakikayı geçmeyen soru-cevap, tartışma süresi verilmektedir.
- **Sunumlar TÜRKÇE veya İNGİLİZCE yapılabilmektedir.**
- Kameralar, oturum süresince toplam % 70 oranında açık olmak zorundadır.
- **Sunum yapan katılımcının kamerası açık olmak zorundadır.**
- Sunum yapmak zorunludur. **Herhangi bir nedenle sunum yapmamış olan katılımcıya sertifika verilmesi ve çalışmasının yayınlanması söz konusu olamaz.**
- Katılımcı, kendi oturumda, oturum bitene kadar bulunmak zorundadır.
- Katılımcıların kendi oturumları dışındaki oturumlara katılma zorunluluğu yoktur.
- ZOOM platformunun kapasite sınırı nedeniyle, DİNLEYİCİ, sadece kapasite izin verdiği sürece kabul edilebilmektedir.
- **SADECE ÇALIŞMADA YAZAR OLARAK GEÇEN KİŞİLER SUNUM YAPABİLİR !**

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

ABANT 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON CURRENT ACADEMIC STUDIES July 18 - 20, 2025 Abant - Bolu Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 18 Temmuz July 18, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Prof. Dr. Güneş SALI No:3	1	PRINCIPLES AND RELEVANCE OF THE PREPARATION OF METHODOLOGICAL MATERIALS FOR HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade
		2	TÖRENLERİN SİSTEMSEL ANALİZİ VE TASARIMI: YASAL BELGELER TEMELLİ BİR İNCELEME	Prof. Dr. Erdal TOPRAKÇI Miray ÖZER
		3	APRİORİ ALGORİTMASI İLE COĞRAFYA LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYONLARININ ANALİZİ	Dr. Öğrt. Üyesi, Murat URFALIOĞLU Doç. Dr. Hüseyin MERTOL
		4	TÜRKİYE'DE META ANALİZ YÖNETİMİ KULLANILARAK YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi SAMET DEMİR Dr. Öğrencisi ABDULLAH YAVUZ YEŞİL
		5	ANALYSIS OF AYBEK CARTOON IN TERMS OF VALUES	Prof. Dr. Güneş SALI
		6	FOREST SCHOOLS AS AN ALTERNATIVE EDUCATION MODEL	Prof. Dr. Güneş SALI
		7	MATEMATİK EĞİTİMİNDE META-ANALİZ EĞİLİMLERİ (2011-2024)	Öğretmen Hülya Coşkun, Dr. Öğr. Üyesi Samet Demir
		8	TRADITIONAL GAMES IN EDUCATION: GAME AND GAME ACTIVITIES COURSE	Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Safiye BAKİ NALCIOĞLU

MİKROBİYAL GÜBRE PRİMİNG UYGULAMALARININ KOCA FİĞ (<i>Vicia narbonensis</i> L.) BİTKİSİNDE ÇİMLENME ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ.....	437
L-TRİPTOFAN PRİMİNG UYGULAMALARININ ÇEMEN BİTKİSİNİN ÇİMLENMESİNDEKİ ROLÜ	443
BÖRÜLCEDE (<i>Vigna unguiculata</i> L.) EKİM ZAMANININ VE ÇEŞİTLERİNİN BİTKİ GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ	449
FARKLI ORGANİK GÜBRE UYGULAMALARININ İKİ FASULYE (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.) ÇEŞİDİNDE VERİM UNSURLARINA ETKİSİ	458
MELATONIN BIOSYNTHESIS AND REGULATING MIRNA ROLES IN ABIOTIC STRESS IN PLANTS	467
ASSESSMENT OF MAIZE AND SORGHUM AS ALTERNATIVE FORAGE CROPS WITHIN THE FRAMEWORK OF CLIMATE CHANGE ADAPTATION	475
YERLİ FESTUCA GENOTİPLERİNİN ISLAH POTANSİYELİNİN MORFOLOJİK ÖZELLİKLER VE GENETİK ÇEŞİTLİLİĞİN BELİRLENMESİ.....	489
HAKKÂRİ'NİN ÖNEMLİ BİTKİ TÜRLERİNDEN <i>GUNDELIA</i> L. (KENGİR) TEHDİT ALTINDA.....	491
<i>Heracleum persicum</i> Desf. BİTKİSİNİN BAZI YABANCI OTLARIN TOHUM ÇİMLENMESİ VE FİDE GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ	500
ORGANİK ATIKLARIN TARIMDA KULLANIMI: SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE TOPRAK SAĞLIĞI AÇISINDAN BİR İNCELEME	509
GHRELİN'İN ERKEK ÜREMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	519
DEVLET OKULLARI VE ÖZEL OKULLARDAKİ YÖNETİCİLERİN ÖĞRETMENLERE KARŞI TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	521
OKULDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TÖRENLERİN SİSTEMSEL ANALİZİ VE TASARIMI: YASAL BELGELER TEMELLİ BİR İNCELEME	536
YASAL BELGELER TEMELİNDE TÜRKİYE'DEKİ ÖĞRETMEN ATAMA UYGULAMALARININ SİSTEMSEL ANALİZİ	560
YASAL BELGELER TEMELİNDE OKULLARDAKİ TEMİZLİK UYGULAMALARININ SİSTEMSELLİĞİ	575
KADEMELİ SORUMLULUK DEVRİ MODELİNİN TÜRKÇE EĞİTİMİNDE UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	600
E-DELPHİ TEKNİĞİYLE YERELLİĞE DAYALI ÖĞRETİM MATERYALİ STANDARTLARININ BELİRLENMESİ: DİSİPLİNLERARASI BİR YAKLAŞIM	601
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE KATILIM MOTİVASYONU İLE ÖZNEL ZİNDELİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	603
AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SECONDARY SCHOOL STUDENTS' MOTIVATION TO PARTICIPATE IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES AND THEIR SUBJECTIVE VITALITY LEVELS	604
SPORCULARIN TÜKENMİŞLİK VE SPOR MÜSABAKASI RUMİNASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	605
SPOR BİLİMLERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (BAYBURT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)	623
TÜRK İŞ HUKUKUNDA DİJİTAL PLATFORM ÇALIŞMA İLİŞKİSİNİN İŞÇİ, İŞVEREN VE İŞ SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	637
TOPLU İŞ HUKUKU BAKIMINDAN PLATFORM ÇALIŞANLARI.....	652